

Cuprins

ABREVIERI	9
ARGUMENT	11
Capitolul I. Cadrul general în care se situează problematica avortului	13
Precizări cu privire la modul de abordare	13
1. Semnificația termenului „avort”	16
1.1. Sensul medical al termenului „avort”	16
1.2. Sensul juridic al noțiunii de „avort”	17
1.3. Sensul din vorbirea curentă	17
1.4. Concluzii cu privire la sensul termenului „avort”	18
2. Embrion, făt, produs de concepție. Definiții	18
2.1. Importanța stabilirii sensului corect al termenilor „embrion”, „făt”, „produs de concepție”	18
2.2. Sensurile termenului „embrion”	19
2.3. Semnificațiile termenului „făt”	20
2.4. Noțiunea de „produs de concepție”	21
2.5. Concluzii cu privire la accepțiunile termenilor „embrion”, „făt”, „produs de concepție”	21
3. Concepție, fecundație. Definiții	22
4. Despre posibilitatea de abordare a chestiunii avortului din perspectivă criminologică	23
4.1. Despre cauzele avortului	23
4.2. Dificultatea de încadrare a fenomenului avortului în sfera criminologiei. Opinie	26
5. Istoria ideologiilor referitoare la fapta de provocare a avortului	27
5.1. Izvoare preistorice	27
5.2. Reglementarea avortului în lumea antică	29
5.2.1. Viziune de ansamblu	29
5.2.2. Statutul avortului în Roma antică	30
5.2.3. Statutul avortului în Grecia antică	35
5.2.4. Jurământul lui Hippocrate. Importanța acestuia în definirea statutului avortului	37
5.3. Statutul avortului din Evul Mediu până la primele încercări de liberalizare. Viziune generală	38

5.3.1. Caracterul confuz al cunoștințelor privind formarea și dezvoltarea intrauterină a fătului.....	38
5.3.2. Regimul sever al sancționării avortului.....	40
5.3.3. Paradoxul incompatibilității dintre ideologie și practică în materie de avort	43
5.4. Secolul XX. Liberalizarea avortului.....	45
5.4.1. Primele încercări de liberalizare a avortului	45
5.4.2. Marea schimbare în privința statutului avortului. Semnificații.....	45
5.5. Concluzii cu privire la istoria concepțiilor referitoare la avort	48
6. Concepții religioase referitoare la avort.....	50
6.1. Viziunea creștină în privința avortului.....	50
6.1.1. Definirea problemei. Izvoare biblice	50
6.1.2. Concepția primilor creștini cu referire la avort.....	53
6.1.3. Concluzii cu privire la schimbarea perspectivei asupra avortului, consacrată de primii creștini	54
6.1.4. Apariția nuanțurilor în concepția creștină privind avortul	55
6.1.5. Instituționalizarea Bisericii. Viziunea consacrată în cadrul primelor Concilii privind statutul avortului.....	57
6.1.6. Concluzii privind statutul avortului, stabilit în cadrul primelor Concilii Bisericești	59
6.1.7. Concepția Bisericii Ortodoxe cu privire la avort.....	60
6.1.8. Viziunea Bisericii Catolice în privința avortului. Evoluție.....	60
6.1.8.1. Viziunea însuflețirii consacrată de Sfântul Augustin. Opinie	60
6.1.8.2. Secolul VII d.H. Interzicerea metodelor contraceptive. Concentrarea atenției asupra comportamentelor imorale care puteau duce la avort.....	63
6.1.8.3. Secolul VIII d.H. Admiterea la nivel ideologic a justificării avortului din motive economice	63
6.1.8.4. Secolul XII d.H. Avortul este considerat echivalentul unui omor. Menținerea ideii de „însuflețire întârziată”. Concepția lui Toma din Aquino	64
6.1.8.5. Secolele XIX-XX. Renunțarea la teza „însuflețirii întârziate”. Avortul este considerat echivalentul unui omor pe toată durata sarcinii.....	67

6.1.8.6. Concluzii cu privire la concepția Bisericii Catolice în materie de avort.....	71
6.1.8.7. Un punct de vedere în legătură cu ideologia catolică referitoare la avort.....	72
6.1.9. O opinie privind viziunea creștină asupra avortului.....	73
6.2. Concepția budismului cu privire la avort.....	73
6.3. Concepția hinduismului în privința avortului	74
6.4. Viziunea islamismului asupra fenomenului de avort	75
6.5. Viziunea iudaică asupra avortului.....	77
6.6. Concluzii cu privire la concepțiile religioase referitoare la avort.....	78
7. Perspective feministe cu privire la avort. Evoluție și semnificații	81
7.1. Importanța analizării perspectivei feministe asupra avortului. Opinie.....	81
7.2. Definiții ale feminismului. Moduri de abordare.....	83
7.3. Primul val al feminismului. Predominanța atitudinii antiavort.....	84
7.4. Al doilea val al feminismului. Promovarea intensă a avortului ca mijloc de emancipare a femeii	87
7.5. Al treilea val al feminismului. Avortul este acceptat ca măsură extremă, doar dacă nu există o altă soluție.....	89
8. Concluzii privind cadrul general în care se situează problematika avortului.....	90
Capitolul II. Statutul și reglementarea avortului în România.....	93
1. Modul de abordare a avortului în societatea și legislația românească. Viziune istorică – de la cele mai vechi surse până la reîncredințarea avortului, realizată prin Legea nr. 140/1996.....	93
1.1. Cadrul problemei. Obiective	93
1.2. Viziunea asupra avortului în lumea geto-dacă. Ipoteze	94
1.3. Reglementarea avortului în lumea românească medievală.....	94
1.4. Incriminarea faptelor abortive în Codul penal din 1864	98
1.5. Reglementarea avortului în Codul penal din 1936	99
1.6. Regimul permisiv în privința avortului, instituit prin Decretul nr. 463/1957.....	103
1.7. Interzicerea avortului prin Decretul nr. 770/1966. Consecințe.....	104
1.8. Incriminarea avortului în Codul penal din 1968	107

1.9. Sporirea restricțiilor privind avortul realizată prin Decretul nr. 441/1985.....	108
1.10. Decretul-lege nr. 1/1989. Liberalizarea extremă a avortului. Efecte	109
1.11. Legea nr. 140/1996. Reincriminarea avortului	110
2. Forma actuală de incriminare a avortului în România.	
Infraacțiunea de întrerupere a cursului sarcinii	111
2.1. Precizări prealabile	111
2.2. Condițiile preexistente ale infraacțiunii	112
2.2.1. Obiectul juridic al infraacțiunii de întrerupere a cursului sarcinii	112
2.2.1.1. Identificarea problemei de analizat	112
2.2.1.2. Obiectul juridic generic	114
2.2.1.3. Obiectul juridic special. Ipoteze	115
2.2.1.3.1. Protecția fătului – obiect juridic principal. Argumente.....	116
2.2.1.3.2. Protecția femeii însărcinate – obiect juridic principal. Argumente	122
2.2.1.3.3. Protecția fătului și a femeii însărcinate – elemente cu pondere egală în definirea obiectului juridic	126
2.2.1.3.4. Alte elemente componente ale obiectului juridic	127
2.2.1.3.5. Analiza modului în care anumite dispoziții din Constituția României ar putea fi interpretate ca având semnificație în stabilirea obiectului juridic al infraacțiunii de întrerupere a cursului sarcinii.....	129
2.2.1.3.6. Concluzii privind obiectul juridic al infraacțiunii de întrerupere a cursului sarcinii.....	131
2.2.2. Obiectul material al infraacțiunii de întrerupere a cursului sarcinii.....	137
2.2.2.1. Componentele obiectului material. Aspecte de bază	137
2.2.2.2. Ipoteze de analizat	139
2.2.2.2.1. Ipoteza sarcinii extrauterine	139
2.2.2.2.2. Situația în care fătul este deja mort	141
2.2.2.2.3. Situația în care sarcina nu există	143
2.2.2.2.4. Situația în care fătul prezintă grave deficiențe	144

2.2.2.2.5. Situația în care fătul supraviețuiește manoperelor abortive	145
2.2.2.2.6. Situația în care femeia însărcinată intră în stare de moarte cerebrală, iar fătul supraviețuiește	147
2.2.3. Subiecții infracțiunii	148
2.2.3.1. Subiectul activ	148
2.2.3.1.1. Aspecte esențiale	148
2.2.3.1.2. Femeia însărcinată, subiect activ al infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii	150
2.2.3.1.2.1. Poziția medicinei legale în privința posibilității reale a femeii însărcinate de a-și provoca avortul	152
2.2.3.2. Participația penală	153
2.2.3.2.1. Forme de participare. Comentarii asupra unor soluții din practica judiciară	153
2.2.3.2.2. Discuții privind formele de participare penală a femeii însărcinate	155
2.2.3.3. Subiectul pasiv	156
2.3. Conținutul constitutiv al infracțiunii	157
2.3.1. Latura obiectivă	157
2.3.1.1. Aspecte preliminare	157
2.3.1.1.1. Existența unei sarcini – situație premisă?	157
2.3.1.1.2. Condiții pentru înscrierea manoperelor abortive în sfera ilegalității	158
2.3.1.1.2.1. Semnificația acestor condiții	158
2.3.1.1.2.2. Realizarea avortului în afara instituțiilor medicale sau a cabinetelor medicale autorizate	159
2.3.1.1.2.3. Realizarea avortului de către o persoană care nu are calitatea de medic de specialitate obstetrică-ginecologie și drept de liberă practică medicală în această specialitate	159
2.3.1.1.2.4. Vârsta sarcinii de peste paisprezece săptămâni	161
2.3.1.1.2.4.1. Importanța acestei condiții	161
2.3.1.1.2.4.2. Momentul inițial al sarcinii. Ipoteze. Consecințe	161
2.3.1.1.2.4.3. Momentul final al sarcinii. Ipoteze. Consecințe	164

2.3.1.1.3. Tipuri de avort	171
2.3.1.1.3.1. Avortul patologic (spontan)	172
2.3.1.1.3.2. Avortul provocat.....	174
2.3.1.1.3.2.1. Avortul accidental	175
2.3.1.1.3.2.2. Avortul posttraumatic	178
2.3.1.1.3.2.3. Avortul intenționat legal	179
2.3.1.1.3.2.4. Avortul intenționat ilegal	181
2.3.1.2. Elementul material.....	181
2.3.1.2.1. Aspecte esențiale. Trăsăturile idonee ale modalităților elementului material	181
2.3.1.2.2. Reflecții asupra caracterului comisiv sau omisiv al modalităților de realizare a elementului material	182
2.3.1.2.3. Mijloace de realizare ilegală a avortului. Criterii de clasificare. Explicații privind modul de abordare.....	185
2.3.1.2.3.1. Utilizarea substanțelor toxice	187
2.3.1.2.3.1.1. Utilizarea substanțelor toxice ca metodă generală	187
2.3.1.2.3.1.2. Utilizarea substanțelor toxice ca metodă locală	189
2.3.1.2.3.2. Metode fizice generale	189
2.3.1.2.3.3. Metode locale vaginale	190
2.3.1.2.3.4. Metode locale cervicale	190
2.3.1.2.3.5. Metodele locale intrauterine – cele mai utilizate metode de provocare ilegală a avortului	191
2.3.1.2.3.5.1. Instilația intrauterină de lichide	191
2.3.1.2.3.5.2. Perforarea membranelor fetale	192
2.3.1.2.3.5.3. Chiuretajul cavității uterine	193
2.3.1.2.3.5.4. Injecția transabdominală	193
2.3.1.2.3.5.5. Introducerea unei sonde în cavitatea uterină	194
2.3.1.2.4. Concluzii cu privire la elementul material	194
2.3.1.3. Urmarea imediată	195
2.3.1.3.1. Rezultatul specific al infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii	195
2.3.1.3.2. Alte urmări ale manoperelor abortive, care nu se înscriu în cadrul legal al infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii	198

2.3.1.4. Raportul de cauzalitate. Trăsături specifice.....	203
2.3.2. Latura subiectivă	206
2.3.2.1. Aspecte esențiale	206
2.3.2.2. Mobilul și scopul. Discuții	206
2.3.2.3. Poziția subiectivă a făptuitorului de eroare asupra vârstei sarcinii. Efecte. Opinie	207
2.3.2.4. Alte ipoteze	207
2.4. Forme tip, forme agravate	208
2.4.1. Formele tip ale infracțiunii. Controverse. Identificare	208
2.4.2. Forma infracțională constând în întreruperea cursului sarcinii, săvârșită în orice condiții, fără consimțământul femeii însărcinate.....	210
2.4.2.1. Aspecte esențiale privind exprimarea de către femeia însărcinată a consimțământului cu privire la realizarea avortului	210
2.4.2.2. Exprimarea consimțământului de către femeia însărcinată minoră. Analiză. Cadru legal	214
2.4.3. Formele agravate ale infracțiunii	219
2.4.3.1. Întreruperea cursului sarcinii ce are ca urmare vătămarea corporală a femeii însărcinate	219
2.4.3.1.1. Precizări	219
2.4.3.1.2. Consecința constând în provocarea unei infirmități	221
2.4.3.1.3. Consecința constând în provocarea de leziuni traumatice sau afectarea sănătății care au necesitat, pentru vindecare, mai mult de 90 de zile de îngrijiri medicale	222
2.4.3.1.4. Consecința constând în provocarea unui prejudiciu estetic grav și permanent.....	224
2.4.3.1.5. Consecința constând în punerea în primejdie a vieții femeii însărcinate	224
2.4.3.2. Întreruperea ilegală a cursului sarcinii ce are ca urmare moartea femeii însărcinate. Ipoteze. Discuții	225
2.5. Tentativa. Aspecte din practica judiciară. Discuții	228
2.5.1. Distanța dintre actele de pregătire și tentativă	229
2.5.2. Încadrarea juridică a faptei atunci când sarcina nu există. Opinie	230

2.5.3. Utilizarea mijloacelor fals abortive. Încadrare juridică. Opinie	236
2.5.4. Ipoteza în care, în urma manoperelor abortive, fătul se naște viu.....	238
2.5.5. Ipoteza în care tentativa de avort produce o vătămare fătului	239
2.5.6. Desistarea. Consecințe posibile	239
2.5.7. Împiedicarea producerii rezultatului. Câteva observații	242
2.6. Consumare. Precizări	243
2.7. Despre posibilitatea de săvârșire a faptei în formă continuată	244
2.8. Cauze speciale care înlătură caracterul penal al faptei	245
2.8.1. Precizări. Condiții	245
2.8.2. Sensul expresiei „scop terapeutic”. Identificare.....	253
2.9. Sancționare. Discuții.....	266
2.10. Situații speciale. Analiză.....	270
2.10.1. Distincția dintre infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii și uciderea nou-născutului săvârșită de către mamă [art. 200 alin. (1) C. pen.], violența în familie [art. 199 alin. (1) C. pen. cu referire la art. 188 și 189 C. pen.] sau omor.....	270
2.10.2. Distincția dintre întreruperea cursului sarcinii care a avut ca urmare moartea femeii și omorul calificat, săvârșit asupra unei femei gravide	270
2.10.3. Distincția dintre întreruperea cursului sarcinii ce are ca urmare vătămarea corporală a femeii și vătămarea corporală ce are drept consecință avortul	274
2.10.4. Distincția dintre întreruperea cursului sarcinii ce are ca urmare moartea femeii și lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte.....	278
2.10.5. Întreruperea ilegală a cursului unei sarcini multiple. Soluție.....	279
2.10.6. Situația în care fătul supraviețuiește manoperelor abortive și este ucis ulterior	280
2.10.7. Despre posibilitatea reținerii unui concurs între întreruperea cursului sarcinii și înșelăciune.....	281
2.11. Aspecte de drept procesual penal referitoare la urmărirea penală și judecarea persoanelor pentru săvârșirea infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii	281

2.11.1. Necesitatea analizării normelor de drept procesual penal	281
2.11.2. Organele judiciare competente să instrumenteze cauze penale având ca obiect infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii	282
2.11.2.1. Competența materială	283
2.11.2.2. Competența după calitatea persoanei	285
2.11.2.3. Competența teritorială	286
2.11.2.4. Competența de soluționare a căii ordinare de atac a apelului	287
2.11.2.5. Situații speciale privind competența	287
2.11.2.5.1. Participația penală	287
2.11.2.5.2. Săvârșirea faptei de către un minor împreună cu un major	288
2.11.3. Procedee probatorii utilizate pentru strângerea probelor necesare soluționării cauzelor penale având ca obiect infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii.....	289
2.11.3.1. Prezentare generală	289
2.11.3.2. Obiectivele expertizei medico-legale realizate într-o cauză penală privind săvârșirea infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii	291
2.11.3.2.1. Aspecte generale	291
2.11.3.2.2. Diagnosticul sarcinii	292
2.11.3.2.3. Diagnosticul de avort.....	293
2.11.3.2.4. Diagnosticul etiologic diferențial între avortul patologic și cel provocat.....	294
2.11.3.2.5. Stabilirea datei realizării avortului	297
2.11.3.2.6. Stabilirea mijloacelor utilizate pentru provocarea avortului	297
2.11.3.2.7. Expertiza în cazul morții femeii din cauza manoperelor abortive	298
2.11.3.2.8. Aspecte procedurale privind evidențierea tentativei la infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii	298
2.11.4. Alte aspecte procedurale	299
3. Dispoziții legislative cu influență în stabilirea regimului avortului în România. Discuții privind impactul lor asupra ratei avorturilor	300
3.1. Cadrul problemei	300
3.2. Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului.....	300

3.3. Proiect legislativ privind introducerea obligatorie a consilierii și a perioadei de așteptare înaintea realizării unui avort. Analiză. Oportunitate și consecințe posibile	302
4. Concluzii privind legislația românească în materie de avort. Evoluție, ezitări și perspective	305

Capitolul III. Incriminarea avortului în legislațiile penale moderne	307
1. Considerații generale privind reglementarea avortului la nivel mondial	307
1.1. Aspecte preliminare privind analiza legislațiilor penale moderne în materie de avort. Încadrarea legislațiilor în marile sisteme de drept. Consecințe privind reglementarea avortului	307
1.2. Modalități de analiză sistematică a reglementărilor privind avortul. Precizări terminologice privind distincția dintre „avortul la simpla cerere” și „avortul la cerere”	311
1.3. Vârsta maximă a sarcinii până la care se poate face avort, condiție strict procedurală (de formă) sau condiție de fond?	314
2. State care nu au restricții legislative în materie de avort.....	317
2.1. Reglementarea avortului în Canada.....	317
3. State care interzic în mod absolut avortul.....	320
3.1. Reglementarea avortului în Chile	320
3.2. Reglementarea avortului în El Salvador.....	321
3.3. Reglementarea avortului în Nicaragua	322
3.4. Reglementarea avortului în Malta	324
4. State care au diferite grade de permisivitate în privința avortului	324
4.1. State care permit avortul la simpla cerere a femeii însărcinate.....	324
4.1.1. State care permit avortul la simpla cerere în primele douăsprezece săptămâni de sarcină	324
4.1.1.1. Reglementarea avortului în Germania	324
4.1.1.2. Reglementarea avortului în Franța	329
4.1.1.3. Reglementarea avortului în Rusia	331
4.1.1.4. Reglementarea avortului în Italia	333
4.1.1.5. Reglementarea avortului în Grecia	335
4.1.1.6. Reglementarea avortului în Republica Moldova	336

4.1.1.7. Reglementarea avortului în Bulgaria	337
4.1.1.8. Reglementarea avortului în Slovacia.....	338
4.1.1.9. Reglementarea avortului în Austria	339
4.1.1.10. Reglementarea avortului în Belgia.....	339
4.1.1.11. Reglementarea avortului în Danemarca	340
4.1.1.12. Reglementarea avortului în Norvegia	341
4.1.1.13. Reglementarea avortului în Africa de Sud	343
4.1.1.14. Reglementarea avortului în Tunisia.....	345
4.1.2. State care permit avortul la simpla cerere în primele paisprezece săptămâni de sarcină. Reglementarea avortului în Spania	346
4.1.3. State care permit avortul la simpla cerere în primele zece săptămâni de sarcină	350
4.1.3.1. Reglementarea avortului în Cuba.....	350
4.1.3.2. Reglementarea avortului în Slovenia	351
4.1.4. Permitea avortului la simpla cerere până în momentul în care fătul devine viabil	352
4.1.4.1. Reglementarea avortului în Statele Unite ale Americii	352
4.1.4.2. Reglementarea avortului în Olanda.....	360
4.1.5. Alte sisteme legislative în care avortul este permis la cererea femeii însărcinate. Particularități.....	360
4.1.5.1. Permisivitatea extremă a avortului în China. Politica „unicului copil”. Avortul preferențial în funcție de sexul copilului. Adoptarea politicii „celor doi copii”	360
4.1.5.2. Regimul permisiv în privința avortului din Coreea de Nord.....	365
4.1.5.3. Reglementarea avortului în Guyana. Elemente de originalitate.....	366
4.1.5.4. Reglementarea avortului în Suedia	367
4.2. State care, formal, permit avortul doar în anumite condiții, aceste condiții fiind însă permissive.....	368
4.2.1. Reglementarea avortului în Marea Britanie	368
4.2.2. Reglementarea avortului în Ungaria	372
4.2.3. Reglementarea avortului în Elveția	373
4.2.4. Reglementarea avortului în Finlanda.....	374
4.2.5. Reglementarea avortului în Islanda	375
4.2.6. Reglementarea avortului în Israel.....	376
4.2.7. Reglementarea avortului în Australia	378
4.2.8. Reglementarea avortului în India.....	381

4.2.9. Reglementarea avortului în Coreea de Sud	384
4.2.10. Reglementarea avortului în Japonia	384
4.2.11. Reglementarea avortului în Bahamas	386
4.3. State care permit avortul în condiții foarte restrictive	387
4.3.1. Reglementarea avortului în Irlanda	387
4.3.2. Reglementarea avortului în Polonia	391
4.3.3. Reglementarea avortului în Maroc	392
4.3.4. Reglementarea avortului în Etiopia.....	393
4.3.5. Reglementarea avortului în Mauritania	394
4.3.6. Reglementarea avortului în Argentina	395
4.3.7. Reglementarea avortului în Brazilia	395
4.3.8. Reglementarea avortului în Ecuador	397
4.3.9. Reglementarea avortului în Guatemala	398
4.3.10. Reglementarea avortului în Haiti	398
4.3.11. Reglementarea avortului în Iran	399
4.3.12. Reglementarea avortului în Egipt.....	401
4.3.13. Reglementarea avortului în Emiratele Arabe Unite	402
5. Observații de sinteză privind reglementarea avortului la nivel mondial	402
5.1. Considerații privind compatibilitatea dintre teorie și practică în materie de avort în dreptul comparat.....	403
5.2. Unele observații privind condițiile procedurale incidente în materie de avort în dreptul comparat	406
5.3. Considerații de drept comparat privind exprimarea consimțământului de către alte persoane decât femeia însărcinată pentru realizarea legală a avortului.....	408
5.4. Scurtă trecere în revistă a modului în care diferite state tratează fapta de provocare ilegală a avortului săvârșită de către femeia însărcinată	410
5.5. Identificarea unor infracțiuni originale în materie de avort, în legislația anumitor state.....	411
5.6. Influența dispozițiilor constituționale în stabilirea statutului legal al avortului. Viziune de drept comparat.....	413
5.7. Reflecții privind atitudinea legiuitorilor din diferite țări față de problema avortului în perioada crizei economice din primele două decade ale secolului XXI.....	418
6. Rezoluția nr. 1607/2008 a Consiliului Europei, privind Accesul la avort sigur și legal	422

7. Poziția Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de avort.....	424
7.1. Cadrul problemei.....	424
7.2. Cazul <i>D. c. Irlandei</i>	425
7.3. Cazul <i>Vo c. Franței</i>	425
7.4. Cazul <i>Boso c. Italiei</i>	427
7.5. Cazul <i>Tysiack c. Poloniei</i>	427
7.6. Cazul <i>A, B, C c. Irlandei</i>	428
7.7. Cazul <i>R.R. c. Poloniei</i>	429
7.8. Hotărâri ale Comisiei.....	431
7.9. Concluzii privind poziția Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la problema avortului.....	431
8. Concluzii privind reglementarea avortului în legislațiile penale moderne.....	433
Capitolul IV. Avortul și normele etice.....	436
1. Noțiuni de bază. Concepte.....	436
1.1. Importanța aspectului moral al avortului.....	436
1.2. Moralitate, morală, etică. Clarificări de sens.....	437
1.3. Valențele noțiunii de „morală”. Implicațiile acestora în stabilirea aspectelor morale referitoare la avort.....	440
1.3.1. Sensul laic al moralei, cu referire la avort.....	440
1.3.2. Sensul religios al moralei, cu referire la avort.....	444
1.4. Precizări cu privire la terminologia utilizată în discutarea problematicii avortului.....	452
1.4.1. Noțiunea de „persoană”. Accepțiuni.....	452
1.4.2. Noțiunile „proavort”, „proalegere”, „antiavort”, „proviață”. Sensuri.....	456
2. Probleme fundamentale în stabilirea moralității avortului.....	458
2.1. Despre dreptul la viață al fătului.....	458
2.1.1. Definirea problemei.....	458
2.1.2. Argumentele susținătorilor antiavort.....	458
2.1.2.1. Argumente științifice.....	458
2.1.2.2. Argumente religioase (argumente privind sacralitatea vieții).....	460
2.1.2.3. Argumentul interpretării îndoielii.....	462
2.1.2.4. Argumentul continuității.....	463
2.1.2.5. Argumentul istoric.....	463
2.1.2.6. Argumentul kantian.....	463
2.1.2.7. Argumentul echității.....	464

2.1.2.8. Argumentul de natură pragmatică (argumentul prețuirii viitorului)	464
2.1.2.9. Argumentul privind existența capacității de a invoca un drept.....	466
2.1.2.10. Argumentul cu privire la criteriile de stabilire a statutului de om.....	467
2.1.2.11. Argumentul „modelului ideal de avort”	467
2.1.3. Argumentele susținătorilor proavort.....	467
2.1.3.1. Argumentul incertitudinii științifice	468
2.1.3.2. Argumentul „spiritului” creștin.....	468
2.1.3.3. Argumentul interpretării semantice	469
2.1.3.4. Contraargumentul „continuității”	469
2.1.3.5. Argumentul teleologic	470
2.1.3.6. Critica argumentului kantian utilizat de adeptii antiavort	470
2.1.3.7. Argumentul valorii asimetrice a vieții	471
2.1.3.8. Argumentul dobândirii progresive a drepturilor	472
2.1.3.9. Argumentul volițional.....	473
2.1.3.10. Argumentul necesității	474
2.1.3.11. Argumentul excepțiilor.....	474
2.1.3.12. Argumentele promovate de Judith Jarvis Thomson – punct de cotitură al ideologiei proavort. Critici. Discuții	475
2.1.4. O posibilă „cale de mijloc”	487
2.2. Despre dreptul femeii însărcinate de a decide în privința realizării avortului	492
2.2.1. Opinia susținătorilor antiavort	493
2.2.2. Opinia susținătorilor proavort.....	494
2.3. Despre dreptul tatălui de a decide în privința realizării avortului	496
3. Implicații practice ale aspectelor morale referitoare la avort.....	498
3.1. Necesitatea analizării implicațiilor practice ale concepțiilor morale referitoare la avort	498
3.2. Implicațiile politice și legislative ale viziunii morale privind avortul	500
3.2.1. Cadrul problemei.....	500

3.2.2. Exprimarea oficială a unui punct de vedere cu privire la aspectele morale ale avortului. Elemente de drept comparat	504
3.3. Implicațiile concepțiilor morale privind avortul în realizarea actului medical	507
3.3.1. Definirea problemei	507
3.3.2. Posibilitatea invocării libertății de conștiință de către medicii din România	508
3.3.3. Reglementarea la nivel internațional a invocării libertății de conștiință a medicilor. Rezoluția nr. 1763/2010 a Consiliului Europei referitoare la libertatea de conștiință invocată de medici în realizarea actului medical	511
3.3.4. Poziția Convenției europene a drepturilor omului și a Curții Europene a Drepturilor Omului în privința libertății de gândire, de conștiință și de religie	516
3.3.5. Probleme practice generate de manifestarea libertății de gândire, de conștiință și de religie	517
3.3.6. Soluții concrete oferite de legislațiile unor state pentru a rezolva problemele legate de invocarea libertății de gândire, de conștiință și de religie	519
4. Concluzii privind implicațiile morale ale problematicei avortului	522
CONCLUZII FINALE	525
BIBLIOGRAFIE	534